אין יודישען לעבען.

* * *

אנטווערפען (איפב) ביי דער מזרחי קאָנפערענץ וועלכע איז דאָ מיט א וואָך צוריק פאָרגעקומען, האט הרב פישמאן פון ירושלים זיך ארויסגעזאָגט אז די שולען פון אגודת ישראל אין ארץ ישראל האבען נישט מעהר ווי 200 תלמידים. אויף דעם האט זיך דער קארעספאנדענט פון א. י. פ. ב. געווענדעט טעלעגראפיש קיין וויען צו דער צענטראלע מיט אן אנפראגע, און האט באקומען פאָלגענדע טעלעגראפישע תשובה: 200 אגודה תלמידים, א חוץ דעם 2000 געזיונגס פערוואנדטע עקסקלוזיווע מזרחי. אָט די אנטוואָרט האט דער א. י. פ. ב. קאָררעספאָנדענט איבערגעבען דער לאָקאלער פרעסע אין אנטווערפען וועלכע האט דאס אבגעדרוקט.

* * *

נירנבערג (איפב) זונטאג י"ט אלול (29 אויגוסט) קומט פאָר אין אנכבאך א קאנפערענץ פון אלע ארטאדאקסישע יוגענד פעראיינען פון גאנץ באיערן דער פערבאנד פון די ארטאדאקסישע יוגענדפעראיינען אין באיערן עקזעסטירט שוין זייט פיעל יאהרען, האט א סך אויפגעטוהן צום אויפלעבען פון די ארטאדאקסיע אין באיערן. דאס גרויסע אינטערעס וואס מערקט זיך צווישען אט די פארשידענע פאראיינען, גיבט צו האפען אז די קאנפערענץ וועט ממושותדיגעס לייסטען צום ווייטער אויפבליהען פון די ארטאדאקסישע יוגענדאין באיערן.

* * *

בעלגראד (איפב) נאך א קעניגליכען דעקרעט פונם 26 יולי איז דער ביזאיצטיגער לייטער פונם יוגאָסלאווישען וויצעקאָנסולאט אין באזעל, ה' סאללי גוגענהיים, צום געגעראלקאנסול געפאדערט געווארען. דאס וויצע קאנסולאט איז ערהויבען געווארען צו א קאנסולאט. ה' סאללי גוגענהיים איז מיטגליעד פון דער פאליטישער עקזעקוטיווע פון אלטוועלטליכען אגדת ישראל.

* * *

וויען (איפב) דער לייטער פון דער קרן התורה צענטראלע אין וויען, דירעקטאר ד"ר שמואל דייטשלענדער, פאהרט אב מאנטאג י"ג אלול דעם 23 אויגוסט קיין פוילען, וואו ער וועט בייוואהנען די ערעפנונג פונם בית יעקב לעהרערין קורס, וועלכער הויבט זיך אן זאנטאג י"ט אלול, דעם 29 אויגוסט אין יארדאנאוו ביי קראקע.

* * *

פראנקפורט (איפב) ווי מיר האבען שוין געמעלדעט, וועלען אין די טעג פון 22—29 אויגוסט, פארקומען א ווערבירונגס וואך פאר צעירי אגדות ישראל אין גאנץ דייטשלאנד. צוזאמען מיט די ווערבירונגס וואך וועלכע גילט הויפטזעכליך צו פארטיפען און אויסצוברייטען דעם אגודה אידעע צווישען די יוגענד, וועט אויך פארקומען א זאמעלוואך כדי אזויארום אויך די פינאנצען פון דער יוגענד באוועגונג אויף א געזונטען באזיס צו זיכערן.

* * *

פראנקפורט (איפב) אין פארשידענע לענדער וועלען אין די קומענדע וואכען פארקומען זאמעל אקציעס פאר „קרן ארץ ישראל", וועמענס אויפגאבע איז צו שטיצען דאס ארטאדאקסישע שולוועזען אין ארץ ישראל.

* * *

פראנקפורט (איפב) אויף דער לעצטער פארשטאנדזיצונג פון דער ארטאדאקסישע קהלה אין נאוועזאמקי איז איינשטימיג בעשלאסען געווארען ארייצונעהמען אינם בודזעט א יערליכע סובווענציע פארן אגודת ישראל שולוועזען אין ארץ ישראל.

וואך, האט דער קריסטליכער איינגעטהיילער פון דער פאבריק צוגערופען דעם פריינעזאגעבעם ארבייטער און איהם ערקלערט א! פון היינט אן איז ער ענטזאגט פון די שבתלע און דערביי האט ער איהם געגעבען פאלגענדע לעקציע:

„איך בין העכסט צופרידען וואס ג-ט האט מיר געבענשט צו קענען געבען מענשען פרנסה אויף אלעבען צו מאכען, אבער איך גלויב אז גראדע דערפאר בין איך נישט מחויב צו שטיצען אזעלכען וועלכער גלויבט נישט אין ג--ט; ווען איך וואלט געהאט כה וואלט איך אזעלכע יודען וואס האלטען נישט פון זייער רעליגיע ארויכגעשיקט פון לאנד.

די לעקציע מוסר פון א קריסט האט געמאכט א פיינליכען איינדרוק אויף די יודישע ארבייטער...

דאָס יודישע ליכט.

פון דער פראווינץ.*

לוקאוו.

דער שטאדט - ראט געגען די קראנקען קאסע.

שוין א לענגערע צייט ווי דער היגער שטאדטראט פיהרט א קאמף מיט די קראנקען קאסע וועלכע געפינט זיך היע. צו דעם צוועק איז שוין אויך געפאהרען איינע דעלעגאציעס צום מיניסטער. אבער ביז היינט זענען די אלע השתדלותן פון שטאדט ראט, ארויסצוגעהמען די קראנקען קאסע געבליבען אהן ערפאלג.

א מאדערנער שפאס.

ביי אונז איז לעצטענס געווארען א מנהג צו סטראשען מיט — רעוואלווערען... אזוי איז צו ה' ש. פרידלענדער ארייגעקומען א פאליציאנט, וועלכער האט געוואלט עפעס קויפען. ווען ס'איז ענטשטאנען עפעס א סכסוך האט דער לעצטער ארויסגעשלעפט זיין רעוואלווער... די שטוב מענשען האבען אויפגעהויבען אנ'אלארם פון וועלכען סאיז אנגעקומען א פאליציי פאסטרונעק. וועלכער האט דעם „קונה מיטן רעוואלווער" ענטוואפענט און איהם אבגעפיהרט אין קאמענדע.

פאלש געלד.

לעצטענס האט זיך בעוויזען היע פיעל פאלשע 5-ער זלאטעס באנקנאטען. די פאליציי האט אינטערגענומען א ענערגישע אויספארשונג. אין רעזולטאט איז געמאכט געווארען א רעוויזיע ביי א געוויסען י. נ.

די קריטישע לאגע פון בית לחם.

פון היגען בית לחם בעט מען אונז אויפמערקזאם צו מאכען די היגע יודישע בעפעלקערונג אויף די קריטישע לאגע פון בית לחם. און אויב די יודישע בעפעלקערונג וועט איהר נישט צו הילף קומען זאפארט דאן דראהט ח"ו די חשובע אינסטיטוציע אונטערצוגעהן.

ס'איז שווער צו גלויבען אז די היגע יודישע בעפעלקערונג וועט לאזען פאלען אזא וויכטיגע אינסטיטוציע.

די קריטישע לאגע אין עזרת החולים.

די לאגע אין עזרת החולים איז זעהר קריטיש. ס'איז פערהאן א גרויסער דעפעציט. העכער 12 הונדערט זל. קומט בלויז דעם אפטייקער ה' קאצינסקי פאר רעצעפטען, לעצטענס האט ה' ק. געמאלדען די פערוואלטונג דאס ער שטעלט אב דאס ארויסגעבען ווייטערדיגע רעצעפטען ביז מועט איהם דעקען דעם חוב. און ערשט נאך א לענגערע השתדלות איז די פערוואלטונג געלינגען צו ווירקען אז ער זאל אבווארטען נאך א חודש, פערפשרעכענדיג אז במשך פון חודש וועט די פערוואלטונג בעמיהען זיך צו דעקען דעם חוב.

נישט וועלענדיג נעהמען אויף זיך אזא אחריות פון אבשטעלען ארויסגעבען רעצעפטען פאר ארימע קראנקע, האט די פערוואלטונג צונויפגערופען א גרעסערע בעראטונג פון פארשטעהער פון אלע בתי תפלות, די בעראטונג איז געוועזען זעהר א שטורמישע. בעזונדערס האט געהערשט א שטארקע אויפרעגונג געגען דער יודישע גמינע פאר וואס זי שטיצט נישט אזא וויכטיגע אינסטיטוציע ווי אויך געגען מאגיסטראט וועלכער צאהלט נישט אויס די סובסודיעס וואס זענען בעשטימט אין בודזשעט פאר'ן עזרת החולים.

ס'איז געוועהלט געווארען א דעלעגאציע פון די ראטמענער ה"ה: משה פליכטענרייך און יונה ניי, צו פערשטענדיגענזיך מיט'ן בורמיסטש וועגען דעם

לײדער האט זיך נאך ביז היינטיגען טאג די לאגע נישט געענדערט און עס שטעהט פאר אז די ארימע קראנקע זאלען בלייבען אהן מעדעצינישע הילף.

דער בורמיסטש האט געגעבען א תשובה, אז קיין געלד האט ער נישט, נאר אזוי ווי דעם מאגיסטראט קומט א חוב ביי דער יודישער גמינע פאר עלעקטריפיקאציע זל. קען ער דאס געלד אבגעבען דעם עזרת החולים, אבער די יודישע גמינע האט נאך אויך וועגען דעם קיין פאזיטיווען ענטפער נישט געגעבען...

אזוי זעהט אויס די לאגע אין אזא וויכטיגע אינסטיטוציע, ווי דער עזרת החולים איז.

מעזריטש.

אינטערעסאנסער פראצעס פון די „ספולקע" מיט דער יודישער גמינע — די „ספולקע" פערשפילט דעם פראצעס.

וואר ס'איז שוין געווען געמאלדען, פיהרט זיך שוין זייט אלענגערע צייט א פראצעס צווישען דער גמינע מיט די היגע ספולקע, צוליעב דעם וואס די לעצטע האט אויסגעבויט איהר'ס א קראם נעבען די גמינע-געוועלבער, פערכאפענדיג דעם פלאץ וואס געהערט די יודישע גמינע. די יודישע גמינע האט דארויף אנגעקלאגט די ספולקע אין געריכט.

דער פראצעס האט א בעזונדער בעדייטונג פאר די היגער יודישער בעפעלקערונג, צוליעב דעם וואס די ספולקע ברענגט אונגעהוירען שאדען די יודישע סוחרים.

ענדליך איז דער פראצעס בעטראכט געווארען מאנטאג דעם 16 ה. ח. אין היגען פרידענס געריכט. אלס ריכטער איז בעשטימט געווארען ה' קאך פון ביאלא (דער היגער ריכטער איז א מיטגליד אין ספולקא דעריבער האט ער קיין אנטייל נישט גענומען). מצד די יודישע גמינע איז ארויסגעטרעטען אדוו. גרושקעוויטש און מצד די ספולקע אדוו. דילעווסקי (ביידע פון שעדלעץ).

נאכדעם ווי עס זענען אויסגעהערט געווארען די עדות פון ביידע צדדים איז נאך א 2 שעהדיגע בעראטונג האט דאס געריכט ארויסגעטראגען זיין אורטייל לויט'ן וועלכען סווערט אנארקענט, אז די ספולקע האט אונגעזעצליך פערנומען דעם פלאץ וועלכע געהערט צו דער יודישע גמינע און איז דערבער מחויב איהם צוריק צו שטעלען לויטן פריהערדיגען צושטאנד. און אויך 50 זל. געריכטס-קאסטען.

די צייט אנצוגעבען א אפעלאציע אין ביאלער קרייז געריכט איז ביז א חודש.

כאראקטעריסטיש איז וואס דער פערטיידיגער מצד די ספולקע האט נישט געהאט אנצווענדען קיין אנדערע ארגומענטען נאר, אז יודען זענען נאר פערינטערעסירט אין דעם, ווייל זיי ווילען אויסמיידען קאנקורענציע!

דער פראצעס האט צוגעצויגען א גרויסען עולם יודען און קריסטען, וועלכע זענען געווען פעראינטערעסירט אינם אויסגאנג פון פראצעס.

פערשטארקטע טעטיגקייט פון בית לחם.

די העכסט וויכטיגע געזעלשאפט בית לחם וועלכע האט זיך געשטעלט אלס ציעל אונטערצושטיצען די געפאלענע בעלי בתים פון שטאדט וואס זענען מיט א גאנץ קורצע צייט צוריק געווען פון די „נותנים" און היינט מוזען זיי אנקומען צו שטיצע האט לעצטענס ארויסגעלאזט א הייסען אויפרוף צו די היגע יודישע בעפעלקערונג צו דעקלארירען זיך אלס חברים און מיטהעלפען אקטיוו אין דער ארבייט. דער אויפרוף האט טאקי פיעל געווירקט און במשך פון א קירצע צייט איז צוגעקומען פיעל חברים. עס ליגט א חוב אויך אויף די איבעריגע יודען, זיי זאלען נישט שטעהען פון דערווייטענס און צוהילף קומען זייערע נויטבעדערפטיגע ברידער.

— די פערוואלטונג פון בית לחם איז לעצטענס צוגעטרעטען איינצוארדענען א גרויסע „לאטעריע" פון ווערטפולע זאכען. פון וועלכע ס'איז צו האפ'ן אויף א בעדייטענדע הכנסה.

געעפענט א קראנקען-קאסע.

לעצטענס איז אויך ביי אונז געעפענט געווארען א פאוויאטאווע קראנקען-קאסע. די קראנקען-קאסע האט פון 23-טען אן אנגעהויבען איהר טעטיגקייט.

אונזער וועג-שעדליץ 1926-08-27 יז-אלול-תרפו גליון-0103 000005 a הודפס מתוך הארכיון היהודי